

**WSPÓLNE ZASOBY,
ZBIOROWE DZIAŁANIE,
INDYWIDUALNE KORZYŚCI**

Piotr Chmielewski • Jan Chmielewski

**WSPÓLNE ZASOBY,
ZBIOROWE DZIAŁANIE,
INDYWIDUALNE KORZYŚCI**

Związki tradycji i nowoczesności
w społeczności Jurgowa na polskim Spiszu

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2024

Recenzje:

prof. Antoni Z. Kamiński

dr Michał L. Żabiński

Redakcja i korekta: Magdalena Mendys

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Na okładce: ośrodek narciarski Hawrań – Jurgów Ski, Ola i Eryk/Adobe Stock

Copyright © 2024 by Akademia Leona Koźmińskiego, Warszawa

Copyright © 2024 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o., Warszawa

Wydanie książki zostało dofinansowane przez Akademię Leona Koźmińskiego.

ISBN 978-83-68091-07-6

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: Dariusz Piskulak

Wydrukowano w Polsce.

Spis treści

Kłopoty z własnością (<i>Andrzej K. Koźmiński</i>)	7
Wstęp (<i>Antoni Z. Kamiński</i>)	9
Wprowadzenie	15
Część I	
INSPIRACJE TEORETYCZNE BADANIA EMPIRYCZNEGO W JURGOWIE	25
Rozdział 1. Ogólne założenia teoretyczne IAD	30
Rozdział 2. Podstawowe koncepcje IAD/NI wykorzystane w procesie badawczym CPR-ów w Jurgowie	42
2.1. Instytucje	43
2.2. CPR-y a różne formy własności	47
2.3. CPR – specyficzna forma własności i działania kolektywne wspólnoty	53
2.4. Co oznacza zarządzanie CPR-ami?	62
2.5. Założenia teorii CPR wykorzystane w procesie badawczym w Jurgowie	68
Rozdział 3. Rola lokalnych wspólnot gruntowych a globalne procesy zrównoważonego rozwoju	72
3.1. Co to jest zrównoważony rozwój?	73
3.2. Zrównoważony rozwój a kolektywne działania w użytkowaniu zasobów wspólnych	75
3.3. Wspólnoty gruntowe a realizacja zasady zrównoważonego rozwoju	79
3.4. Wnioski	83
Część II	
JURGÓW – MONOGRAFICZNE BADANIE EMPIRYCZNE	87
Rozdział 4. Badania empiryczne CPR-ów	97
4.1. Wprowadzenie. Wspólnoty lokalne w badaniach IAD	97
4.2. Monograficzne badania empiryczne zrealizowane w Jurgowie	100
Rozdział 5. Polski Spisz – jego wspólnoty i ich przemiany	108
5.1. Szkic historii Spisza i Jurgowa – kontekst historyczno-kulturowy	112
5.2. Powstanie i kształtowanie się formalnych reguł tworzących wspólnoty zasobowe	115

Rozdział 6. Kontekst reguł formalnych. Regulacje dotyczące wspólnych zasobów i wspólnot gruntowych w Polsce w okresie II RP, PRL i III RP	121
6.1. Regulacje wspólnot gruntowych w II Rzeczypospolitej Polskiej: uporządkowanie przez likwidację	122
6.2. Regulacje wspólnot gruntowych w okresie PRL: od uporządkowania do zagospodarowania	125
6.3. Ustawa o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych – analiza krytyczna	128
6.3.1. Uprawnieni do udziału we wspólnocie i procedury ich ustalania	130
6.3.2. Spółki do zagospodarowania wspólnot gruntowych	133
6.3.3. Rozporządzanie wspólnotami i problematyka współwłasności	135
6.4. Implikacje dla funkcjonowania wspólnot gruntowych	138
Rozdział 7. Wspólnota w działaniu. Poglądy, przekonania, percepcje – elementy świadomości społecznej i wyobraźni ekonomicznej jurgowian	141
7.1. Świadomość społeczna i wyobraźnia ekonomiczna jurgowian	145
7.1.1. Wspólnota Leśno-Gruntowa	147
7.1.2. Centrum Rekreacji i Wypoczynku „Hawrań”	149
7.2. Cechy osobowościowe jurgowian, ich stosunek do transformacji, gospodarki rynkowej i państwa	156
Zakończenie. Po co badać CPR-y?	161
Bibliografia	167